

MOARTEA DOMNULUI P UNESCU

Corneliu Sofronie

Vom rememora, mai întâi, o scenă de la începutul anului 90, an pierdut în istoria secolului trecut. Dintr-o mașină de culoare neagră, care a staționat pret de câteva clipe pe o stradă din apropierea Ambasadei Statelor Unite, coboară un colos de om, încetându-se, oferind imaginea unui individ prosper.

- Unde mergeti? îl întreabă cineva, în numele unei multimi care l-a desemnat, pare-se, instantaneu și instinctiv, purtându-i torul ei de cuvânt.

- Scoatem un ziar! veniți spusul prompt, spus pe un ton calm, dar care trăda fermitate și siguranță de sine.

Poate că tocmai această atitudine, apreciată de cei adunați ca o formă de aroganță, ca o sfidare fără margini, a declanșat isteria străzii, revolta spontană și necontrolată a mulțimii care s-a prăvălit peste trupul insului, care, oricât de vânos și rea s-a fi, începea să dea semne de slăbiciune, și rea s-a cedeze... Cu un ultim efort reușește să ajungă în curtea ambasadei, epuizat și galben la față ca lămâia... De dincolo de gard multimea huiduia frenetic, și rea ca un toreador care simte că trebuie să ducă lupta până la capăt, că este momentul în care, sigur de succes, poate să înjunghie taurul. El, toreadorul, adică multimea, vroia sânge. Sângele lui, al domnului P unescu. Adrian P unescu. Cu ochii pierduți pe cerul nefiresc de senin pentru o zi de ianuarie, Adrian P unescu, în pofida acestui impact dur cu strada, nu și rea s-a trăsese vreun sentiment de vinovăție sau de rusine pentru ceea ce a fost, pentru ceea ce a făcut... Ba, dimpotrivă. Se simtea nevinovat și nedrept țit, cu convingerea că sensul adevăratei libertăți a sosit și pentru el, că de-abia din acea clipă, din acel moment, va putea să se manifeste și să se exprime, conform cu crezul său... Plecând de aici, din curtea ambasadei Americii și de pe spațiul stradal plasat în fața ei, Adrian P unescu, pe de o parte, și multimea, pe de altă parte, vor desena schița istoriei post-decembriste...

Vom remarca, totuși, că în acel ianuarie 90, reacția mulțimii a fost una exagerat de emoțională, o defulare atavică, plină de ură, confirmând toate atributele psihologiei

multimilor, așa cum au fost acestea relevate de Gustave Le Bon.

Al doilea moment s-a desfășurat pe o scenă mult mai grandioasă, mare cât o țară, în târziul toamnei acestui an... Pe 5 noiembrie Adrian Păunescu a trecut în neîntâlnire, asistat pe patul de spital de chirurgul care a făcut primul transplant de inimă la noi în țară, profesorul Serban Bradisteanu. În ultimii ani au trecut râul lui Caron multe personalități care, dincolo de valoarea inestimabilă pe care o lasă în urma lor spre folosul posterității, au beneficiat și de o mare popularitate. Cu toate acestea, în cazul niciunui a un fapt natural cum este înmormântarea nu a fost transformat într-un eveniment național cu semnificații olimpice, eroice, de *salvatore de la patria*, așa cum s-a întâmplat cu înmormântarea pînțelului *Fântânei somnambule*. Poetul a fost scufundat în adâncul himei cu onoruri militare și în ropotele de aplauze, ca semn de prețuire și omagiu, ale unei multimi ce pare pur și simplu distrusă, sincer îndurerată pentru dispariția celui care le-a atins cea mai sensibilă dintre coardele sufletului cu *Rugă pentru pînțel...* O reacție emoțională puternic dezechilibrată, cu nimic mai puțin exagerată decât cea care a făcut obiectul primei scene.

Cele două evenimente legate de Adrian Păunescu devin emblematice pentru istoria României post-decembriste. O istorie închisă între două coperti care au în prim plan multimea. Pe prima copertă - fotografia unei multimi gata să-l sfâșie pe cel care era considerat atunci un simbol al comunismului, al cultului desnat al personalității lui Ceaușescu. Pe cea de-a doua copertă, după 20 de ani, fotografia unei multimi, aplaudându-l și considerându-l un erou, pe același personaj pe care nu vom ezita să-l numim enigmatic și tragic în același timp.

Citind istoria înscrisă între cele două coperti, vom înțelege că România a urmat un drum greșit. Dureros de greșit. Că nu a știut să-și gestioneze corect nici despărțirea de comunism și nici construcția unei societăți noi și democratice în adevăratul sens al cuvântului.

Că a evoluat, de fapt, dihotomic și maniheist. Fapt foarte evident, analizând, mai ales, comentariile pro și contra Păunescu provocate de moartea acestuia.

Și-n acest caz vom observa caracterul exagerat atât al comentariilor pro, pline de o efuziune delirantă, aproape

patologic , cât și al comentariilor contra, de un negativism absolut, frizând comportamentul obsesional, încercat de vocația destinului negru. Exagerările sunt proprii hystrionismului, manifestărilor isterice îmbrăcate, de cele mai multe ori, în haina maniacalismului. Negativismul, în schimb, este deprimant, generând stări și perspective depresive.

Dar așa trăim de 20 de ani. Cu și între două abordări exclusiviste, opuse până la a se nega una pe cealaltă, fără șansa vreunui moment de armonie, de consens, de pace între noi. Desigur, de-a lungul anilor, trecerile dintr-o tabără în cealaltă au fost numeroase și permanente, atât de numeroase încât dezertările dinspre ambele părți au produs un comportament general superficial și instabil. O instabilitate a afectelor care a produs relații interpersonale instabile și intense, alternând între idealizare și depreciere, tulburări de identitate, izbucniri de furie pitome și inadecvate, și un sentiment cronic de gol sufletesc corelat cu incapacitatea de a găsi vieții un sens. Și pentru că toate acestea trebuiau să poarte un nume, un singur nume, medicii psihiatri le-au numit borderline... Borderline-ul ca formă de patologie socială.

...Acesta este mesajul pe care îl lasă contemporanilor moartea domnului P. unescu.